

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 13. jūlijā
(OR. en)

11329/22

ENV 745
MAR 146
RECH 441
RELEX 1010
ONU 103

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 12. jūlijs
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 342 final
Temats:	Ieteikums PADOMES LĒMUMS, ar ko atļauj Eiropas Savienības vārdā sākt sarunas par starptautisku nolīgumu par piesārņotību ar plastmasu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 342 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 342 *final*

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 12.7.2022.
COM(2022) 342 final

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

**ar ko atļauj Eiropas Savienības vārdā sākt sarunas par starptautisku nolīgumu par
piesārņotību ar plastmasu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Rezolūcijā 5/14 “Plastmasas piesārņojuma izbeigšana: ceļā uz starptautisku juridiski saistošu instrumentu”¹, ko 2022. gada martā pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides asambleja (*UNEA*), Starpvaldību sarunu komitejai (*INC*) ir piešķirts mandāts risināt sarunas par starptautisku juridiski saistošu instrumentu attiecībā uz plastmasas piesārņojumu, arī jūras vidē. Paredzams, ka Starpvaldību sarunu komiteja darbu pabeigs līdz 2024. gada beigām, un pirmā sanāksme notiks 2022. gadā. Vajadzības gadījumā *UNEA* mandāta termiņu var pagarināt.

Rezolūcija 5/14 tika pieņemta pēc vairākām *UNEA* rezolūcijām, kas pieņemtas kopš 2014. gada; svarīgs atskaides punkts bija ANO Vides asamblejas 3. sesija, kurā dalībvalstis atbalstīja vairākas darbības ar mērķi izskaust plastmasas piedrazojuma un mikroplastmasas novadīšanu okeānā un vienojās izveidot *ad hoc* atklāto ekspertu grupu jūras piedrazojuma un mikroplastmasas jautājumos (*AHEG*), kuras uzdevums bija izpētīt šķēršļus, kas kavē jūras piedrazojuma un mikroplastmasas apkarošanu. *AHEG* darbu beidza 2020. gadā. Tā apzināja vairākus variantus, kā reaģēt uz globālo krīzi, ko izraisījusi piesārņotība ar plastmasu, un viens no tiem bija globāls plastmasai veltīts nolīgums; šo variantu atbalstīja lielākā daļa ekspertu grupas dalībnieku, un tie pārstāvēja gandrīz visus reģionus. 2021. gada oktobrī tika publicēts ANO ziņojums “No piesārņojuma līdz risinājumam: globāls novērtējums par jūras piedrazojumu un piesārņotību ar plastmasu”² ar mērķi ANO Vides asamblejas 5. sesijas otrās daļas dalībniekus informēt par jūras piedrazojuma un plastmasas piesārņojuma apjomu un aspektiem pasaulē.

2020. gadā Eiropas Komisija noturēja atbalstošu sanāksmi, pēc kuras Peru un Ruanda sagatavoja rezolūciju ar mērķi ANO Vides asamblejas 5. sesijā sākt sarunas par jaunu starptautisku nolīgumu par piesārņotību ar plastmasu. Impulsu rezolūcijas pieņemšanai deva vairāki starptautiski pasākumi, piemēram, Vācijas, Ekvadoras, Vjetnamas un Ganas 2021. gadā rīkotā ministru konference par jūras piedrazojumu un piesārņotību ar plastmasu, un to rezultātā rezolūcijas galīgā versija tika pieņemta vienprātīgi.

Šā ieteikuma mērķis ir nodrošināt, ka Starpvaldību sarunu komitejas sesijās, kuru mērķis ir risināt sarunas par starptautisku juridiski saistošu instrumentu attiecībā uz piesārņotību ar plastmasu un to noslēgt, Eiropas Savienības (ES) nostāja ir konsekventa un efektīva.

• Saskaņība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Sarunu sākšana par starptautisku nolīgumu par plastmasu ir svarīgs Eiropas Savienības zaļā kursa un Aprites ekonomikas rīcības plāna³ sasniegums, un šis potenciālais nolīgums ir saistīts ar vairākām ES rīcībpolitikām un tiesību aktiem, piemēram, jūras un piekrastes vides aizsardzības jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva⁴). Panākt, ka tiktu noslēgts starptautisks nolīgums par piesārņotību ar plastmasu, kas vērstos pret plastmasas piesārņojumu tā rašanās

¹ UNEP/EA.5/Res.14.

² <https://www.unep.org/resources/pollution-solution-global-assessment-marine-litter-and-plastic-pollution>.

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/ip_22_1466.

⁴ Direktīva 2008/56/EK — pirmais instruments, ar ko tika ieviesta juridiska prasība samazināt jūras piedrazojumu un tā ietekmi.

vietā, nevis izmantotu dārgus un ne visai iedarbīgus “caurules galā” izmantojamus risinājumus, ir bijusi viena no Savienības pēdējā laika galvenajām vidiskajām prioritātēm globālās rīcības kontekstā.

Tam pamatu ir likušas nesenās mērķorientētās un progresīvās Savienības rīcībpolitikas iniciatīvas un tiesību akti par plastmasu⁵. 2018. gadā tika pieņemta Plastmasas stratēģija⁶, kas ir daļa no Aprites ekonomikas rīcības plāna⁷; stratēģijā tika izklāstīts plāns, kā aizsargāt vidi un samazināt jūras piedrazojumu, siltumnīcefekta gāzu emisijas un atkarību no importēta fosilā kurināmā⁸. Konkrēta rīcība plastmasas jomā veikta tādos jautājumos kā noteiktu plastmasas izstrādājumu ietekme uz vidi⁹, vienreizlietojama plastmasa¹⁰, plastmasas loma aprites ekonomikā¹¹, ekodizaina prasības un marķējums¹², plastmasas un iepakojuma atkritumi¹³, kā arī drīzumā ir gaidāmas iniciatīvas par tīši pievienotu un netīši izdalītu

⁵ https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics_en.

⁶ https://environment.ec.europa.eu/strategy/plastics-strategy_lv.

⁷ Sk. https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/first-circular-economy-action-plan_en.

⁸ Sk. https://ec.europa.eu/environment/strategy/plastics-strategy_lv.

⁹ Piemēram, [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva \(ES\) 2019/904 \(2019. gada 5. jūnijs\) par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#),

[Komisijas Īstenošanas regula \(ES\) 2020/2151 \(2020. gada 17. decembris\), ar ko paredz noteikumus par saskaņotām marķējuma specifikācijām, kuras attiecas uz vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, kas norādīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas \(ES\) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu pielikuma D daļā \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#),

[Komisijas Lēmums \(ES\) 2019/1268 \(2019. gada 3. jūlijs\) par ierosināto pilsoņu iniciatīvu “Pieliksim punktu plastmasas laikmetam Eiropā!” \(izziņots ar dokumenta numuru C\(2019\) 4974\)](#).

¹⁰ Piemēram, [Komisijas Īstenošanas lēmums \(ES\) 2022/162 \(2022. gada 4. februāris\), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu \(ES\) 2019/904 piemērot attiecībā uz konkrētu vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu patēriņa samazinājuma aprēķināšanu, verifikāciju un ziņošanu un dalībvalstu veiktajiem pasākumiem šāda samazinājuma panākšanai \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#),

[Komisijas Īstenošanas lēmums \(ES\) 2021/1752 \(2021. gada 1. oktobris\), ar ko nosaka noteikumus, kā Direktīvas \(ES\) 2019/904 piemērošanas nolūkā aprēķināt, verificēt un ziņot datus par dzērienu vienreizlietojamo plastmasas pudelu atkritumu dalīto savākšanu](#).

¹¹ Piemēram, [Komisijas Īstenošanas lēmums \(ES\) 2021/1384 \(2021. gada 13. augusts\) par pieprasījumu reģistrēt Eiropas pilsoņu iniciatīvu “ReturnthePlastics: pilsoņu iniciatīva ES mērogā ieviest depoziņa sistēmu plastmasas pudelu pārstrādei” saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu \(ES\) 2019/788 \(izziņots ar dokumenta numuru C\(2021\) 5953\) \(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā\)](#).

¹² [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/125/EK \(2009. gada 21. oktobris\), ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#),

[Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(ES\) 2020/740 \(2020. gada 25. maijs\) par riepu marķēšanu attiecībā uz degvielas patēriņa efektivitāti un citiem parametriem, ar ko groza Regulu \(ES\) 2017/1369 un atceļ Regulu \(EK\) Nr. 1222/2009 \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#).

¹³ Piemēram, [2009/292/EK:Komisijas Lēmums \(2009. gada 24. marts\), ar kuru ievieš nosacījumus par atkāpšanos no prasībām attiecībā uz plastmasas redeli kastēm un plastmasas paliktniem saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 94/62/EK par iepakojumu un izlieto iepakojumu noteiktajiem smago metālu koncentrācijas līmeņiem \(izziņots ar dokumenta numuru C\(2009\) 1959\) \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#),

mikroplastmasu¹⁴. Stratēģijā arī analizēts tas, ko varētu darīt globālā mērogā, un ir apzināta vajadzība (cita starpā) izstrādāt starptautiskus standartus, kuri vairotu nozares uzticību reciklējamai vai reciklētai plastmasai kvalitātei. Attiecībā uz atkritumu sūtījumiem stratēģijā atzīts, ka ir jānodrošina, lai uz ārvalstīm reciklēšanai nosūtītā plastmasa tiktu apstrādāta un pārstrādāta atbilstīgi nosacījumiem, kas ir līdzīgi Eiropas Savienībā piemērotajiem, un jāatbalsta rīcība atkritumu apsaimniekošanas jomā saskaņā ar Bāzeles konvenciju, un ir ierosināts izstrādāt ES reciklēšanas staciju sertificēšanas shēmu. Stratēģija aicināja industriju visā pasaulē veicināt reciklējamai un reciklētai plastmasai plašu izmantošanu.

Aprites ekonomikas rīcības plāna ietvaros Komisija arī ierosinās obligātas prasības attiecībā uz reciklētu saturu un atkritumu samazināšanas pasākumiem; tās attieksies uz tādiem svarīgiem produktiem kā iepakojums, būvmateriāli un transportlīdzekļi.

Saskaņā ar iepriekš minēto Jūras stratēģijas pamatdirektīvu 2020. gada septembrī¹⁵ ES un tās dalībvalstis vienojās panākt, ka uz katriem 100 krasta līnijas metriem jābūt mazāk nekā 20 piedrazojuma vienību; tādējādi ES varētu būt viena no pirmajām, kas sasniegs ilgtspējīgas attīstības mērķi Nr. 14.1. (līdz 2025. gadam novērst un būtiski samazināt jūras piesārņojumu, arī jūras pieguļojumu). Atbalsta pasākumi, ar ko tiek īstenota ES Jūras stratēģijas pamatdirektīva (JSPD) pamatā un ko veic ciešā sadarbībā ar reģionālajām jūras konvencijām, ir parādījuši, ka monitoringa, datu ieguves un apstrādes saskaņošana dažādās vides matricās ir būtiska, lai varētu noteikt prioritārās rīcības jomas un verificēt plastmasas piedrazojuma apkarošanas pasākumu iedarbīgumu. Jūras stratēģijas pamatdirektīvas kopējās īstenošanas

[1999/177/EK:Komisijas Lēmums \(1999. gada 8. februāris\), ar kuru ievieš nosacījumus par atkāpšanos no prasībām attiecībā uz plastmasas redeli kastēm un plastmasas paliktniem sakarā ar Direktīvā 94/62/EK par iepakojumu un iepakojuma atkritumiem noteiktajiem smago metālu koncentrācijas līmeņiem \(pazīnots ar dokumentu C\(1999\) 246\) \(Dokuments attiecas uz EEZ\),](#)

[Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva \(ES\) 2015/720 \(2015. gada 29. aprīlis\), ar ko groza Direktīvu 94/62/EK attiecībā uz vieglās plastmasas iepakojumu maisiņu patēriņa samazināšanu \(Dokuments attiecas uz EEZ\),](#)

[Padomes Regula \(ES, Euratom\) 2021/770 \(2021. gada 30. aprīlis\) par pašu resursa aprēķināšanu, kas pamatojas uz neregulētu izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamu minēto pašu resursu, par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības, un par dažiem aspektiem attiecībā uz pašu resursu, kas pamatojas uz nacionālo kopienākumu,](#)

[Komisijas Īstenošanas lēmums \(ES\) 2018/896 \(2018. gada 19. jūnijs\), ar ko nosaka metodiku, kā aprēķināms vieglās plastmasas iepakojumu maisiņu gada patēriņš, un ar ko groza Lēmumu 2005/270/EK \(izziņots ar dokumenta numuru C\(2018\) 3736\) \(Dokuments attiecas uz EEZ\),](#)

[Priekšlikums — PADOMES REGULA par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus pašu resursus, kas pamatojas uz kopējo konsolidēto uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi, Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu un neregulētu izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības,](#)

[Priekšlikums — EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu, lai samazinātu vieglās plastmasas iepakojumu maisiņu patēriņu,](#)

[Komisijas Lēmums \(2021. gada 11. augusts\), ar ko izveido Komisijas ekspertu grupu jautājumos par izlietotā plastmasas iepakojuma statistiku 2021/C 324/05.](#)

¹⁴ Sk. https://ec.europa.eu/environment/topics/plastics/microplastics_en. Šīs iniciatīvas daļēji ir saistītas ar dažiem Savienības tiesību aktiem, it sevišķi Jūras stratēģijas pamatdirektīvu. Attiecībā uz tīši lietotu mikroplastmasu notiek REACH ierobežošanas process: <https://echa.europa.eu/hot-topics/microplastics>.

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/mex_20_1696.

stratēģijas satvarā tehniskā grupa jūras piedrazojuma jautājumos¹⁶ ciešā sadarbībā ar reģionālajām jūras konvencijām nodrošina tehnisku saskaņošanu un sadarbības ar *EMODnet*, kas nodrošina jūras piedrazojuma datu platformu¹⁷.

Jaunais starptautiskais nolīgums risinās plastmasas piesārņojuma problēmu, arī jūras vidē. Piesārņojums un piesārņojuma apkarošana tā rašanās avotos ir arī viena no Eiropas zaļā kursa galvenajām prioritātēm: to apliecina nesen pieņemtā Komisijas stratēģija par gaisu, ūdeni un augsnes nulles piesārņojumu un Ilgtspēju sekmējoša ķīmikāliju stratēģija. Nesen pieņemtajā Nulles piesārņojuma rīcības plānā 2030. gadam ir izvirzīti samazināšanas mērķrādītāji (t. i., plastmasas piedrazojumu jūrā samazināt par 50 % un mikroplastmasas nonākšanu vidē – par 30 %), un tas nozīmē, ka ES rīcībpolitikas vēl iedarbīgāk cīnīsies pret jūras piedrazojumu un tā ietekmi. Tādējādi plastmasas piesārņojuma apkarošanas globāla līmeņa centieni ir ļoti cieši saistīti ar daudzām Savienības rīcībpolitikām un tiesību aktiem, kas attiecas uz vides aizsardzību no piesārņojuma. Tie ir, piemēram, tiesību akti, kas reglamentē atkritumus¹⁸, atkritumu sūtījumus¹⁹, ķīmikālijas²⁰, peldvietu ūdeni²¹, un citi (piemēram, Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīva un Ūdens pamatdirektīva)²².

¹⁶ https://mcc.jrc.ec.europa.eu/main/dev.py?N=41&O=434&titre_page=&titre_chap=TG%20Litter.

¹⁷ <https://www.emodnet-chemistry.eu/marinelitter>.

¹⁸ [Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(EK\) Nr. 2150/2002 \(2002. gada 25. novembris\) par statistiku attiecībā uz atkritumiem \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#),

[Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK \(2008. gada 19. novembris\) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#),

[Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/19/ES \(2012. gada 4. jūlijs\) par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem \(EEIA\) \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#),

[Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 94/62/EK \(1994. gada 20. decembris\) par iepakojumu un izlietoto iepakojumu](#).

¹⁹ Piemēram, [Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(EK\) Nr. 1013/2006 \(2006. gada 14. jūnijs\) par atkritumu sūtījumiem](#),

[Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva \(ES\) 2019/883 \(2019. gada 17. aprīlis\) par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām kuģu atkritumu nodošanai un ar ko groza Direktīvu 2010/65/ES un atceļ Direktīvu 2000/59/EK \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#).

²⁰ Piemēram, [Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(EK\) Nr. 1907/2006 \(2006. gada 18. decembris\), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu \(REACH\), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu \(EEK\) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu \(EK\) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK](#),

[Eiropas Parlamenta un Padomes Regula \(EK\) Nr. 166/2006 \(2006. gada 18. janvāris\) par Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra ieviešanu un Padomes Direktīvu 91/689/EEK un 96/61/EK grozīšanu \(Dokuments attiecas uz EEZ\)](#),

[90/437/EEK: Commission Recommendation of 27 June 1990 on the reduction of chlorofluorocarbons used by the Community's foam plastics industry \[Komisijas Ieteikums \(1990. gada 27. jūnijs\) par hlorfluoroglūdenražu daudzuma samazināšanu Kopienas putuplastas industrijā\]](#),

[Komisijas Regula \(ES\) Nr. 284/2011 \(2011. gada 22. marts\), ar ko paredz īpašus nosacījumus un sīki izstrādātas procedūras, lai importētu poliamīda un melamīna plastmasas virtuves piederumus, kuru izcelsmes vai nosūtīšanas vieta ir Ķīnas Tautas Republika un Honkongas īpašās pārvaldes apgabals Ķīnā](#),

ES sniedz būtisku ieguldījumu ar plastmasas piesārņojuma samazināšanu tieši saistītās starptautiskās iniciatīvās, piemēram, tā īsteno Bāzeles Konvenciju par atkritumu pārrobežu pārvadājumiem, kurā nesen izdarīti grozījumi, kas attiecas uz pastiprinātām plastmasas atkritumu kontrolēm²³, un Starptautiskās Jūrniecības organizācijas plastmasas piedrazojuma un mikroplastmasas apkarošanas rīcības plānu. Turklāt ES aktīvi piedalās visās darbībās, kas vērstas pret plastmasas piesārņojumu Eiropai tuvumā esošajos jūras reģionos (tā sniedz tehnisku un finansiālu atbalstu reģionālajiem rīcības plāniem Vidusjūras, Melnās jūras, Baltijas jūras un Ziemeļaustrumatlantijas reģionos), arī kopā ar G7 un G20 partneriem. ES ir arī līdzsponsorējusi PTO iniciatīvu, kas risina plastmasas piesārņojuma un ilgspējīgas plastmasas tirdzniecības jautājumus.

Plastmasa un tās piesārņojums ir jautājums, kas ir relevants ne tikai vides rīcībpolitikas apsvērumu kontekstā. Nākamajā iedaļā ir izklāstīta tās transversālā nozīme dažādās rīcībpolitikās, kas ir Savienības kompetencē.

• **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Ierosinātais ieteikums atbilst arī citām Savienības rīcībpolitikām un tiesību aktiem, piemēram, šādos jautājumos:

- veselība, it sevišķi rīcībpolitikas un darbības, kas attiecas uz materiāliem un izstrādājumiem, kuri paredzēti saskarei ar pārtiku²⁴, un Savienības jūras un piekrastes vides aizsardzības rīcībpolitikas,
- ostas atkritumu pieņemšanas iekārtas²⁵,

[Komisijas Regula \(ES\) 2018/2005 \(2018. gada 17. decembris\), ar ko attiecībā uz bis\(2-etilheksil\)ftalātu \(DEHP\), dibutilftalātu \(DBP\), benzilbutilftalātu \(BBP\) un diizobutilftalātu \(DIBP\) groza XVII pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai \(EK\) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu \(REACH\) \(Dokuments attiecas uz EEZ.\)](#),

[Komisijas Regula \(ES\) Nr. 1272/2013 \(2013. gada 6. decembris\), ar ko attiecībā uz policikliskajiem aromātiskajiem ogļūdeņražiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas \(EK\) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu \(REACH\), XVII pielikumu Dokuments attiecas uz EEZ,](#)

[Komisijas Regula \(ES\) 2016/293 \(2016. gada 1. marts\), ar ko groza I pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai \(EK\) Nr. 850/2004 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem \(Dokuments attiecas uz EEZ\),](#)

[Komisijas Regula \(ES\) Nr. 848/2012 \(2012. gada 19. septembris\), ar ko attiecībā uz fenildzīvsudraba savienojumiem groza XVII pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai \(EK\) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu \(REACH\) Dokuments attiecas uz EEZ.](#)

²¹ [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/7/EK \(2006. gada 15. februāris\) par peldvietu ūdens kvalitātes pārvaldību un Direktīvas 76/160/EEK atcelšanu.](#)

²² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A31991L0271.](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A31991L0271)

²³ 2019. gadā Bāzeles konvencijas Pušu konferences četrpadsmitajā sanāksmē tika pieņemti grozījumi ar mērķi uzlabot plastmasas atkritumu pārrobežu pārvadājumu kontroli.

²⁴ Piemēram, [Regula \(EK\) Nr. 1935/2004 par materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem, Regula \(ES\) Nr. 10/2011 par plastmasas materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtiku, Regula \(EK\) Nr. 282/2008 par pārstrādātiem plastmasas materiāliem un izstrādājumiem](#) (plānots, ka 2022. gada 4. ceturksnī regula tiks aizstāta).

- ES ilgtspējīga finansējuma taksonomija, jo īpaši attiecībā uz principa “nenodari būtisku kaitējumu” kritērijiem, kas piemērojami plastmasas iepakojumam un citiem plastmasas izstrādājumiem,
- ekodizaina kritēriju tālāka izstrāde, arī attiecībā uz ES vienotajā tirgū laisto iepakojumu un citiem plastmasas izstrādājumiem,
- ierosinātā Atkritumu sūtījumu regulas pārskatīšana,
- Bāzeles un Stokholmas konvencija,
- attīstības sadarbība un starptautiskās partnerības,
- divpusējas un daudzpusējas attiecības,
- Savienības rīcībpolitika attiecībā uz noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem saskaņā ar Stokholmas konvenciju (vairākas plastmasas piedevas ir iekļautas sarakstā vai to iekļaušana sarakstā ir ierosināta) un
- ķīmikāliju rīcībpolitika, arī *REACH* ierobežojumi attiecībā uz mikroplastmasu un plastmasas piedevām un nesen publicētais ierobežojumu ceļvedis²⁶, kas attiecas uz plaši izmantotām piedevām (piemēram, antipirēniem) un *PVC*.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 3. un 4. punkts.

LESD 218. panta 3. punkts paredz, ka Komisija iesniedz ieteikumus Padomei, kura pieņem lēmumu, ar ko pilnvaro sākt sarunas, un ieceļ Savienības sarunu vadītāju. Saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu Padome var dod norādes sarunu vadītājam un iecelt īpašu komiteju, ar kuru apspriežoties sarunas jānoslēdz.

Nolīgums būtu jābalsta uz piesardzības principu un uz principiem, ka būtu jāveic preventīvi pasākumi, ka kaitējums videi pirmām kārtām būtu jāatspoguļo tā rašanās vietā, un uz principu “piesārņotājs maksā”; konkrētais juridiskais pamats būtu jāapsver vēlāk, kad būs pieejama plašāka informācija par starptautiskā nolīguma par piesārņotību ar plastmasu tvērumu un saturu.

• Subsidiaritāte

Lai gan paredzētā starptautiskā nolīguma precīza darbības joma vēl nav zināma, tā mērķis ir risināt plastmasas piesārņojuma problēmu ar pasākumiem visā plastmasas aprites ciklā, aptverot arī produktu dizainu, ražošanu, patēriņu, izmantošanu un plastmasas atkritumu pareizu apsaimniekošanu. Iepriekšējās sadaļas par rīcībpolitikas jomu un tās saiknēm ar citām rīcībpolitikām, kas ir Savienības kompetencē, uzskatāmi parāda Savienības līdzšinējo svarīgo lomu un to, ka sarunas par paredzēto nolīgumu ir lietderīgi risināt Savienības līmenī.

Tādējādi paredzētais nolīgums neizbēgami ietekmēs Savienības kompetenču īstenošanu un Savienības tiesību aktus tādās jomās kā (jo īpaši) vide, tirdzniecība un iekšējais tirgus, un, tiklīdz sāksies sarunas par konkrētiem noteikumiem, ikviena no šīm jomām varētu būt relevanta.

²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0883&rid=1>.

²⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/49734>.

Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka varētu tikt skarti spēkā esošie Savienības noteikumi (jo īpaši tie, kas aptver uz 1. sadaļā norādīto rīcībpolitikas jomu) dažādās Savienības rīcības jomām, ir būtiski nodrošināt, ka Savienība kļūst par gaidāmo sarunu un izrietošā starptautiskā nolīguma dalībnieci.

- **Proporcionalitāte**

Tas būs pirmais daudzpusējais nolīgums, ar ko holistiski tiks risināta plastmasas piesārņojuma problēma un kas aptvers gan augšupējo, gan lejupējo plastmasas aprites cikla posmu. Plastmasas piesārņojuma problēma, arī jūras piesārņotība ar plastmasu, jau tiek risināta ar vairākām valstu un reģionālām iniciatīvām, taču tās nav izrādījušās pietiekami iedarbīgas, lai plastmasas piesārņojuma problēmu risinātu globālā mērogā. Globālu nolīgumu kā vienu no galvenajiem variantiem, kā pārvarēt globālo plastmasas piesārņojuma krīzi, ierosināja *ad hoc* atklātā darba grupa jūras piedrazojuma un mikroplastmasas jautājumos, kas tika izveidota ANO Vides asamblējas 3. sesijā, reaģējot uz UNEP/EA.3/Res.7 rezolūciju par jūras piedrazojumu un mikroplastmasu; grupa darbu beidza 2020. gada novembrī. ANO Vides asamblējas 5. sesijā tika pieņemta rezolūcija 5/14 “Plastmasas piesārņojuma izbeigšana: ceļā uz starptautisku juridiski saistošu instrumentu”, kurā ANO Vides programmas izpilddirektors tika aicināts izveidot Starpvaldību sarunu komiteju.

Lai Savienību pilnvarotu sākt sarunas par globālu nolīgumu par piesārņotību ar plastmasu nolūkā apkarot plastmasas piesārņojumu, ir vajadzīgs Padomes lēmums.

Ierosinātais ieteikums paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Juridiskā instrumenta izvēle ir paredzēta LESD 218. panta 3. un 4. punktā.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Neattiecas.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Neattiecas.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantu augsts vides aizsardzības līmenis un vides kvalitātes uzlabošana ir jāintegrē Savienības rīcībpolitikās un jānodrošina saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principu.

Ierosinātā ieteikuma mērķis ir saņemt atļauju sākt sarunas, kuru nolūks ir novērst plastmasas piesārņojumu ne tikai jūras vidē, bet arī uz sauszemes, aptverot visu plastmasas aprites ciklu. Tas pozitīvi ietekmētu Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantā noteiktās tiesības uz vides aizsardzību.

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantā ir noteikts, ka Savienības rīcībpolitikām jānodrošina augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis.

Ierosinātais ieteikums vienlīdz pozitīvi ietekmētu arī tiesības uz patērētāju aizsardzību, jo tiks ņemts vērā arī plastmasas aprites cikla augšupējais posms, t. i., plastmasas izstrādājumu dizains, ražošana un marķēšana.

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 3. panta 1. punktā noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz fiziskās un garīgās neaizskaramības ievērošanu.

Ierosinātais ieteikums pozitīvi ietekmētu arī tiesības uz personas neaizskaramību, jo tā mērķis ir arī pievērsties riskiem, ko plastmasas piesārņojums, jo īpaši mikroplastmasa, rada cilvēka fiziskajai veselībai.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šajā posmā nav iespējams precīzi noteikt, kā šī iniciatīva ietekmēs budžetu, jo par tās darbības jomu un galvenajiem elementiem vēl ir jāvienojas daudzpusējās sarunās. Līdz diplomātiskajai konferencei, kas paredzēta ne agrāk kā 2024. gadā, daudzās Starpvaldību sarunu komitejas sanāksmēs tiks risinātas sarunas.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

No 2022. gada 30. maija līdz 1. jūnijam Dakārā, Senegālā, notika sagatavošanās sanāksme (atklātā sastāva darba grupa) par organizatoriskiem jautājumiem, kas attiecas uz Starpvaldību sarunu komiteju.

Pašas sarunas par jauno instrumentu sāksies pirmajā Starpvaldību sarunu komitejas sanāksmē 2022. gada otrajā pusē (datums un vieta vēl nav apstiprināti).

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Nav.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Komisijai ir šādi ieteikumi:

- Padome pilnvaro Komisiju sākt un risināt sarunas, kas vajadzīgas, lai noslēgtu jaunu starptautisku nolīgumu par piesārņotību ar plastmasu,
- Komisija tiek iecelta par Savienības sarunu vedēju,

- Komisija sarunas risina, apspriežoties ar speciālo komiteju, ja Padome tādu ir iecēlusi saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu,
- Padome apstiprina šim ieteikumam pievienotās sarunu norādes.

Ieteikums

PADOMES LĒMUMS,

ar ko atļauj Eiropas Savienības vārdā sākt sarunas par starptautisku nolīgumu par piesārņotību ar plastmasu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 218. panta 3. un 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

- (1) Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides asambleja piektajā sesijā, kas notika no 2022. gada 28. februāra līdz 2. martam, pieņēma rezolūciju “Plastmasas piesārņojuma izbeigšana: ceļā uz starptautisku juridiski saistošu instrumentu” (5/14), ar ko tika izveidota starpvaldību sarunu komiteju sarunām par jaunu starptautisku nolīgumu par piesārņotības ar plastmasu novēršanu, arī jūras vidē, kurš aptvertu visu plastmasas aprites ciklu.
- (2) Savienībai būtu jā piedalās sarunās par šādu konvenciju, nolīgumu vai citu starptautisku instrumentu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Komisija tiek pilnvarota Savienības vārdā risināt sarunas par starptautisku plastmasai veltītu nolīgumu ar mērķi apkarot plastmasas piesārņojumu, kā noteikts ANO Vides asamblejas 5.2. sesijas Rezolūcijā 5/14.

2. pants

Sarunu norādes ir sniegtas pielikumā.

3. pants

Sarunas risina, apspriežoties ar [īpašās komitejas nosaukums, ko ieraksta Padome].

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*